

Становище

**от проф. дпн Румен Иванов Стаматов –
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”**

**на дисертационен труд за присъждане на образователната и научната степен
„доктор”**

**в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки;
професионално направление 3.2. Психология**

докторска програма: Педагогическа и възрастова психология

автор: Николаос Георгулас

**тема: „РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКИ ДЕТЕРМИНАНТИ НА
ЕМОЦИОНАЛНИТЕ И ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ В ДЕТСТВОТО: КРОС-КУЛТУРНО
ИЗСЛЕДВАНЕ ”**

1.Общо описание на представените материали

По избор от научното жури съм определен за негов член по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКИ ДЕТЕРМИНАНТИ НА ЕМОЦИОНАЛНИТЕ И ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ В ДЕТСТВОТО: КРОС-КУЛТУРНО ИЗСЛЕДВАНЕ ” за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма: Педагогическа и възрастова психология. Автор на дисертационния труд е Николаос Георгулас – докторант към катедра „ Психология ” към Югозападен университет „Неофит Рилски“. Представеният от Николаос Георгулас комплект материали е на електронен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Юго-западния университет. Той включва всички необходими документи. Докторантът е приложил и съответните публикации.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Представеното дисертационно изследване е посветено на развитието на емоционалните и поведенческите проблеми при детето и на техните отражения върху оптималното функциониране и развитие. Актуалността на темата се откроява особено силно, в контекста на търсенето на пътища за подобряване на благополучието, здравето и постиженията в училище, както и при избора на различните интервенции и терапии.

3. Познаване на проблема

Николаос Георгулас се опитва обосновано да постигне целта на дисертационното изследване, както и преследваните задачи със съответните методи на теоретичното и емпиричното изследване. Теоретичният анализ представя основните конструктори на изследването – емоционално развитие, социално развитие, емоционални и поведенчески проблеми във възрастта между 2-5 години.

Теоретичният анализ, чрез който е очертано изследователското поле е съсредоточен върху емоционалните и поведенческите проблеми, разгледани в контекста на културните различия, което считам за актуален подход при опита да се осмислят причините за проблемите както и границите на тяхното разпространение. Представения анализ е задълбочен и обхваща критично разглеждане на теориите свързани с емоционалното развитие и връзките на емоционалното развитие със социалното развитие, както и на проблемите свързани с емоционалната регулация. Открояването на социо-културния подход при разглеждането на емоционалното развитие открива не само различно разбиране на този сложен феномен, но се превръща и в основа за търсене на причини за появата на различните интернални и екстернални проблеми с една емпирична удостоверимост. Бих искал да отбележа вътрешната консистентност на отделните анализи и на адекватността на инструментите за провеждането на изследването.

4. Методика на изследването

Методиката отразява основния замисъл на изследването и на концептуалното му осмисляне. Изследването е осъществено чрез въпросника на Achenbach & Rescorla (2000) - (CBCL), който съдържа 99 айтема, оценява различни интернални и екстернални проблеми чрез множество подшкали оценявани с три степенна скала и е изцяло релевантен на изследваната възраст.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 167 страници в основния текст, който включва 36 таблици,. Структурата включва въведение, три глави, обобщение, изводи, и приноси. Библиографията е със 128 заглавия. Самото изследване е структурирано в две части – теоретична, която представя основните концепти, около които се изгражда изследването и емпирична, която е представена от цели, задачи, хипотези, инструментите на изследването, които са адекватни на формулираните хипотези. Представените анализи и изводи са представителни за усилията на докторанта и подкрепят верификацията на получените резултати.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите на Николаос Георгулас са съдържателно обобщени и отговарят на проведеното изследване. Като цяло бих искал да отбележа следните моменти:

- представени са задълбочени анализи на изследванията върху емоционалното и социалното развитие, както и върху емоционалните и поведенческите проблеми във възрастта между две и пет години;

- установени са актуални тенденции на разпространението на емоционалните и поведенческите проблеми при 2-5 годишните български и гръцки деца;

- установени са различия в емоционалните и поведенческите проблеми между изследваните деца по променливи – пол, възраст и брой на деца, като се отбелязва тяхното умерено въздействие;

- установени са актуални състояния на разпространение на емоционалните и поведенческите проблеми и техните симптоми в различните културни контексти;

- установени са актуални равнища на разпространение на интерналните и експтернални проблеми при 2-5 годишните деца.

Поставени в контекста на съществуващите изследвания върху разпространението на емоционалните и поведенческите проблеми резултатите от изследването допълват съществуващите разбирания и очертват възможности за търсене на ефективни стратегии и интервенции за тяхното преодоляване.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации са 4 и са изцяло в темата на дисертационния труд.

9. Лично участие на докторанта

Николаос Георгулас е реализирал самостоятелно цялото дисертационно изследване. Текстът, получените резултати и приноси са негово лично дело.

10. Автореферат

Авторефератът съдържа основните постановки в дисертационния труд, резултатите и техния анализ. Считаю, че е адекватен на дисертационния труд и обективно отразява теоретичните анализи и основните резултати, представени в съдържанието на изследването.

11. Лични впечатления

Бих искал да отбележа, че Николаос Георгулас притежава задълбочени познания в изследвана област, съчетани с отговорност и с оригинален подход към емпиричното разглеждане на темата, което обогатява разбиранията върху проблемите свързани с емоционалните и поведенческите проблеми в различните културни контексти, както и на възможностите за ефективното справяне.

12. Препоръки за бъдещо използване

Бих предложил основния текст на дисертацията да се разшири, като се открият специфични интервенции, отчитайки културния контекст..

Заклучение

Дисертационният труд показва, че докторантът Николаос Георгулас притежава задълбочени познания по темата на дисертацията. Смятам, че кандидатът отговаря на условията и реда за присъждане на образователната и научната степен „доктор” по Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАС, Правилника за развитие на академичния състав на Югозападния университет „Неофит Рилски“. След изтъкнатите аргументи, както и на цялостната положителна оценка за извършеното дисертационно изследване, предлагам на научното жури да гласува положително и да присъди

образователната и научна степен „доктор” на Николаос Георгулас, за което давам и своя утвърдителен вот.

02.05. 2021 г.

Изготвил рецензията:.....
/проф. Румен Стаматов/

STATEMENT

from Prof. Rumen Stamatov, DSc.

on PhD thesis for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

Field of higher education: 3. Social, Economic and Legal Sciences,

Professional field: 3.2. Psychology - Pedagogical and age psychology

with an author: Nikolaos Georgoulas

on topic: "PREVALENCE AND SOCIO-DEMOGRAPHIC DETERMINANTS OF EMOTIONAL AND BEHAVIORAL DISORDERS IN CHILDHOOD: A CROSS-CULTURAL STUDY"

1. General description of presented materials

I was nominated as a member in the procedure for defense of a dissertation on "PREVALENCE AND SOCIO-DEMOGRAPHIC DETERMINANTS OF EMOTIONAL AND BEHAVIORAL DISORDERS IN CHILDHOOD: A CROSS-CULTURAL STUDY" by a decision of the scientific jury in: field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.2. Psychology, doctoral program: Pedagogical and age psychology. The author of the dissertation is Nikolaos Georgoulas - PhD student at the Department of Psychology at the South-West University "Neofit Rilski". The set of materials presented by Nikolaos Georgoulas is on electronic version and is in accordance with the requirements of the Law and its application and the Regulations for academic staff development of the South-West University. It includes all the necessary documents. The doctoral student has attached the relevant publications.

2. Relevance of the topic and valuability of presented goals and objectives.

The presented dissertation research is dedicated to the development of emotional and behavioral problems in children and their effects on optimal functioning and development. Actuality of the topic stands out especially strongly,

in the context of searching ways to improve well-being, health and achievements in school, as well as in the choice of the various interventions and therapies.

3. Problem awareness

Nikolaos Georgoulas justifiably tries to achieve the goal of the dissertation research, as well as the tasks pursued with the appropriate methods of theoretical and empirical research. The theoretical analysis presents the main constructs of the study - emotional development, social development, emotional and behavioral problems between children from 2 to 5 years olds.

The theoretical analysis that outlines the research field focuses on the emotional and behavioral problems considered in the context of cultural differences, which I consider a relevant approach in trying to understand the causes of problems and the limits of their spread. The presented analysis is in-depth and covers a critical examination of theories related to emotional development and the connections of emotional development with social development, as well as the problems related to emotional regulation. Highlighting the socio-cultural approach in examining emotional development reveals not only a different understanding of this complex phenomenon, but also becomes the basis of searching for reasons where the emergence of various internal and external problems have an empirical credibility. I would like to note the internal consistency of the individual analyzes and the adequacy of the tools for conducting the study.

4. Research methodology

The methodology reflects the main idea of the research and its conceptual meaning. The study was conducted using the Achenbach & Rescorla (2000) - (CBCL) questionnaire, which contains 99 items, assesses various internal and external problems through multiple subscales rated on a three-point scale, and is entirely relevant to the age studied.

5. Characteristics and evaluation of the dissertation

The dissertation has a volume of 167 pages (main text), which includes 36 tables. The structure includes an introduction, three chapters, a summary, conclusions, and contributions. The bibliography has 128 titles. The study itself is structured in two parts - theoretical, which presents the basic concepts around which the study is built and empirical, which is represented by goals, objectives, hypotheses, research tools that are adequate to the formulated hypotheses. The presented analyzes and conclusions are representative of the PhD student's efforts and support the verification of the obtained results.

6. Contributions and significance of PhD thesis for science and practice

The contributions of Nikolaos Georgoulas are summarized in content and correspond to the conducted research. In general, I would like to note the following points:

- in-depth analyzes of research on emotional and social development, as well as on emotional and behavioral problems between the ages of two and five are presented;
- current tendencies in the spread of emotional and behavioral problems in 2-5 year old Bulgarian and Greek children have been established;
- differences in the emotional and behavioral problems between the studied children by variables - gender, age and number of children, noting their moderate impact;
- current states of spread of emotional and behavioral problems and their symptoms in different cultural contexts have been established;
- current levels of prevalence of internal and external problems in 2-5 year old children have been established.

Placed in the context of existing research on the prevalence of emotional and behavioral problems, the study results complement existing understandings and outline opportunities for finding effective strategies and interventions to overcome them.

8. Evaluation of the publications on the dissertation

The presented publications are 4 and are entirely in the topic of the dissertation.

9. PhD Student's personal participation

Nikolaos Georgoulas has independently completed the entire dissertation research. The text, the results obtained and the contributions are his personal work.

10. Abstract

The abstract contains the main statements in the dissertation, the results and their analysis. I believe that it is adequate to the dissertation and objectively reflects the theoretical analyzes and the main results presented in the content of the research.

11. Personal impressions

I would like to note that Nikolaos Georgoulas has in-depth knowledge in the field of research, combined with responsibility and an original approach to the empirical consideration of the topic, which enriches the understanding of emotional and behavioral issues in different cultural contexts and opportunities for effective coping.

12. Recommendations for future use

I would suggest that the main text of the dissertation should be expanded to highlight specific interventions, taking into account the cultural context.

Conclusion

The dissertation shows that PhD student Nikolaos Georgoulas has in-depth knowledge on the topic of the dissertation. I believe that the candidate meets the terms and conditions for awarding the educational and scientific degree "Doctor" under the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for the Development of Academic Staff of South-West University "Neofit Rilski". After the arguments, as well as the overall positive assessment of the dissertation research, I propose to the scientific jury to vote positively and to award the educational and scientific degree "Doctor" to Nikolaos Georgoulas, for which I give my affirmative vote.

02.05. 2021 г.

Statement by:.....

/Prof. Rumen Stamatov, DSc./